

SZÉKELY-UDVARHELY

— AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PART POLITIKAI LAPJA —

— A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE —

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előljárók, papok és gazdasági egyéni tagok egész évre 8 K, tisztek, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

B E T E G H P Á L

LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többzori közlésnél 6 fillér. Nyitólétszó a 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és kiíring 10,489. szám

POLITIKA.

Ugynevezett döntő napok következtek be. Vasárnap három helyen is kavarták a politika üstjét; mindenütt a helyzet tisztázására.

Wekerle Bécsbe utazott a királyhoz konkrét javaslatokkal, melyeket a múlt heti minisztertanácsban állapítottak meg. Budapestben pedig Kossuth Ferenc pártvezér ünnepelésére lakomát rendeztek a függetlenségi képviselők. Célja az volt, hogy demonstrálják, mikép a függetlenségi párt többsége, egyedüli pártvezérnek Kossuth Ferencet ismeri el. Provokálta ezt a tüntetést Justh Gyula beszámolójának feltűnő rendezése, amelynek az volt a célja, hogy beleszóljon a válságból való kibontakozásért folyó tanácskozásokba. Az ellentét mind a két helyen kifejeződött s áthidalására csak Kossuth és Apponyi beszédeiben mutatkozott törekvés. E héten különben e kérdés is a párt értekezletén tisztázódik.

Az Országos Kaszinóban rendezett Kossuth-lakomán Kossuth és Apponyi minisztereken kívül 16 főispán, 109 képviselő volt jelen. Számos képviselő és főispán csatlakozását táviratilag jelentette be. Így Páron Ákos, vármegyénk főispánja szintén bejelentette Kossuth Ferenchez való csatlakozását.

A lakomán Szentiványi Árpád üdvözölte a pártvezért és a megjelent párttagokat. Majd az elhangzott lelkes tüntetés, ünnepeltetés után, miközben Kossuth iránt feltétlen bizalmat nyilvánítottak, Kossuth Ferenc a következőleg válaszolt:

Tisztelt barátaim! (Halljuk! Halljuk!) Mint ember köszönöm e ragszódásnak azon megnyilvánulását, a melylyel engem ma este is megtiszteltetek. Mint pártvezér pedig számítok rá, hogy tényleg bizalommal lesztek irántam ezután is. (Igaz! Ugy van! Helyeslés.)

Mélyesen érzem, hogy most talán inkább, mint bármely pillanatban 1867 óta, szüksége van a nemzetnek, szüksége van a függetlenségi pártnak arra, hogy vezére szavát a pártnak egész súlyával vethesse latba (Ugy van! Ugy van!) akkor, midőn szavát felemeli nemcsak a népgyűléseken, (Igaz! Ugy van!) hanem a kormány tanácsában (Ugy van!) és maga a király előtt is. (Ugy van!)

Természetes dolog, hogy az a gyauy férfözhetik hozzá, hogy nem beszél többé az egész függetlenségi párt nevében, (Ugy van!) akkor szavának kisebb sulya van (Ugy van!) és e kisebb sulyu szónak hatása is természetesen kisebb. (Ugy van!)

Tisztelt barátaim! Talán mondanom sem kell, hogy nekem lehetetlenség eltántorodnom a független-

ségi eszmétől. (Ugy van! Lelkes, hosszantartó éljenzés.) Én ezekhez hozzá vagyok növe, ugyszólván ezekből összealkotva születtem, (Ugy van!) ugy is fogok meghalni. (Éljenzés.) De tisztelt barátaim, az elveknél hűségese követése nem azt jelenti, hogy lehetetlenségeket próbáljunk meg, (Ugy van!) hanem jelenti azt, hogy soha sem szűnjünk meg ugyanabban az irányban, ugyanazzal a meggyőződéssel, ugyanazzal az erélylyel és őszinteséggel dolgozni. (Lelkes, hosszantartó éljenzés.)

Ezt tettem én, mióta hazajöttem Magyarországra, midőn kötelességemnek véltem felismerni azt, hogy melyik az a tér, a melyen a függetlenségi eszmék a legjobban és legkönnyebben megvalósíthatók és kijelöltem a gazdasági önállóságot, mint azt a teret, mert akkor is meg voltam és ma is meg vagyok róla győződve, hogy ide fog eljutni az ország okvetlenül, ha teljesíteni akarja azokat a nagy kötelezettségeket és elviselni azokat a nagy terheket, a mely kötelezettségek és terhek egy kulturállammal és a nagyhatalmi létnek részességével járnak. (Ugy van!) Midőn azonban legyőzhetetlen akadálytal találkoztunk valamely irányban, akkor meggyőződés, hogy ha helyesen jártunk el addig, a mig ezen legyőzhetetlen akadálynak a létezéséről meg nem győződünk, abban a percben, a midőn önmagunknak abszolút bizonyosságot szereztünk erről, akkor kötelességünk: nem a falnak menni (Ugy van! Zajos tetszés, éljenzés és taps.) hanem a nehézséget kerülni, (Ugy van!) nem adni fel az eszmét, az elvet (Ugy van!) és nem adni fel a törekvést sem, hanem menni előre és mindig előre, mint igaz magyar emberekhez, igaz függetlenségi férfiakhoz illik. (Igaz! Ugy van!)

Nem tudom, mindvégig olyan helyzetben lesznek-e, hogy az egész függetlenségi pártnak felfogását fogom képviselhetni, mint pártvezér. Engedjék reménylenem, hogy igen. Engedjétek, édes barátaim, ezt reményleni, mert valóságos szerencsétlenségnek tekinteném azt, hogy ha a pártban szakadás állana be. (Ugy van!) Reménylenem, hogy minden barátunk fel fogja ismerni azt a tényt, hogy az én vezetésem másfelé nem irányulhat, mint azon elveknél megvalósítása felé, a mely elveket mindnyáján vallunk, a kik a függetlenségi párt tagjai vagyunk. Ezek az elvek hoztak minket össze, (Ugy van!) elveink tartanak össze, nem pedig a hatalom élvezete, a melytől ugyis iparkodunk megválni. (Ugy van!) Fentart a meggyőződés, hogy hazánkat hűségesen szolgálhassuk azon a téren, a melyen működünk és úgy, a mint működünk. (Élénk helyeslés.)

Tisztelt barátaim! Bármi történjék, én nem fogok ingadozni abban, hogy az ország javát mozdítsam elő. (Éljenzés.) Ha esetleg bebizonyulna, hogy ez nekem lehetetlenné válik, akkor inkább elhagynám a politika terét, mint hajótörött, de semmi esetre sem változtatnám meg elveimet. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps.)

Senki sem várhat tőlem mást, mint ezt, mert más sem az én multamhoz, sem ahhoz a névhez, a

melyet viselek, nem illik. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Még egyszer szívből köszönöm jó kívánságaitokat! (A társaság tagjai felállanak és percekig éljenznek és tapsolnak.)

Mint előre látható volt, Justh Gyula Makói beszámolója alkalmából a függetlenségi ügynek meglepő, fényes eredménye tünt ki. Eddig 30—40 képviselőt portáltak Bécsben, aki az önálló jegybankot akarja. Most kitűnt, hogy már e gyűlés alkalmával is 115 egyén foglalt állást a magyar jegybank 1911-ben való fellállítása mellett épen akkor, midőn a kormány tanácskozásokat folytat Bécsben és a párt egy része a 67-esekkel a kooperációt hajlandó keresztül vinni. A 115 képviselő és főispán között van vármegyénkbeli: Dr Gyarmathy Dezső, Hinléder Fels Ernő, Kállay Tamás és Dr Várentsik Ferenc orsz. képviselő is, kik közül Kállay és Várentsik személyesen résztvett a beszámolón, mig Gyarmathy és Hinléder csatlakozásukat jelentették be.

Justh Gyula beszámolójában többek között ezeket mondotta:

— A függetlenségi párt a lefolyt három éven át megmutatta teljes lojalitását és kötelességeit talán mértéken túl is teljesítette csak azon reményben, hogy akkor, amikor el fog érkezni a közgazdasági önállóságnak, az önálló bank fellállításának az ideje, akkor a függetlenségi pártnak és a nemzetnek szabad keze lesz és nem fog semmiféle akadály gördülni azon törekvés elé, hogy a közös bank szabadalmának megszüntével felállítsuk a magyar nemzeti önálló bankot. A magyar nemzeti bank fellállításának lehetőségét mi már megvásároltuk a kvóta felémelésével. A helyzet kulcsa a bankkérdés és eről a figyelmet elterelni nem lehet. Ha érvényesül a függetlenségi párt akarata, akkor a békés kormányzás utjából el lesz háritva a legnehezebb akadály — ha pedig ennek ellenkezője következik be, akkor az országban oly általános felfordulás lesz, hogy a békés kormányzás teljesen lehetetlenné fog válni. Immár hetedik hónapja, hogy a válság még mindig tart. Hét hónapja, hogy mesterséges huzavonával, mesterséges módon huzzák ki a végletekig a válságot. Nem a korona az oka ennek a huzavonának, okai ennek azok, a kik a helyett, hogy félreállnának, odaállanak a korona és a függetlenségi párt közé, hogy a korona és a függetlenségi párt sohase érthessék meg egymást. Pedig hiába minden igyekezet, a függetlenségi párt nem megy koalícióba a 67-esekkel, a függetlenségi párt nem fuzionál a 67-esekkel, nem vagyunk hajlandók kooperálni azokkal, a kiknek céljuk a nagy nemzeti érdekeknek és a függetlenségi pártnak a letörése. Nincs is szükségünk arra, hogy mi akár fuzionáljunk, akár koalícióra lépünk, akár kooperáljunk, mert a függetlenségi párt önmagában is többség.

Vannak, a kik azt mondják, hogy halasszuk el a bankkérdésben a döntést. Adjunk egy rövid halasztást, hogy rövid időre a közös bank sza-

badalmát meghosszabbítsák. Azt is mondják, hogy lényeges különbség van az elvek hirdetése és megvalósítása között. Azt mondják, hogy az elvek megvalósításának ideje mindenkor a változó viszonyokhoz kell, hogy alkalmazkodjék. Ma a bankszabadság meghosszabbítása a függetlenségi párt részéről erkölcsi lehetetlenség. A bankkérdés megoldásának elhalasztásával egyébként sem alakulnak kedvezőbben a viszonyok. Az az állítás, hogy az elvek megvalósításának idejét alkalmazni kell a változott viszonyokra, igen alkalmas eszköz arra, hogy ebből a nemzetből kiirtsanak minden olyan törekvést, a mely sziklaszilárdan áll az elvek mellett.

A küzdelem és harc ezentul a hatalomért fog folyni. Ha meg akarjuk a nagy nemzeti célokat valószínűsíteni, akkor egyenes, ingadozást nem ismerő kitartással kell eljárni.

Elsőrangú érdek a közgazdasági önállóságot a külön vámterülettel és az önálló hitelrendszerrel életbeléptetni; még pedig az önálló bankot 1911. január 1-ére, a külön vámterületet pedig 1917. január 1-ére. Ebből nem engedhetünk. Követeljük, hogy a népképviseleti rendszernek megfelelően a függetlenségi párt mint többség bizassék meg a kormányzással és hogy az általános szavazati jog megvalósítása is a függetlenségi pártra bizassék. Követeljük, hogy a nemzeti önálló bank előkészítési munkálatait a függetlenségi pártra bizzák, mert valóban képtelen helyzet áll elő, ha mi e munkálakat oly párt, oly miniszterre bizzuk, a ki egész életében ellene volt a nemzeti banknak és az önálló vámterületnek. Éppen ugy járnánk vele, mint az általános szavazati joggal jártunk, mikor arra bizzuk annak elkészítését, egy olyan férfiura, aki egész életében az általános szavazati jog ellen foglalt állást.

A függetlenségi párt kész a választói reformot az általános szavazati jog alapján megvalósítani, ugy a mint azt hosszú időn át programjában megállapította. Teljes erejével fog küzdeni a pluralitás ellen. A pluralitás egy újabb kiváltság, a melylyel a plutokrácia hatalma növeltetik. Erős meggyőződés, hogy a szabadság és a szó nemesebb értelmében vett szabadelvesség és demokrácia az a talaj, a melyen egyedül nőhet nagyra a függetlenség terébélyes fája, a mely minden viharoknak ellentáll.

A népgyűlés elhalasztása.

A Székelyudvarhely városba folyó évi november hó 14-ikére tervezett népgyűlés, melyet az önálló jegybanknak 1911 re való fellállítása érdekében kívántunk megtartani, a lejtvetelre ígértzett országgyűlési képviselők sürgős elfoglaltsága miatt —

folyó hó 24-ikére,
vagyis a következő vasárnapra elhalasztott.

A rendezőség.

Közig. bizottságunk ülése.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága e havi rendes ülését Ugron Ákos főispán távollétében Dr Sebesi János alispán elnöklése alatt tartotta meg. Távolmaradásukat Daniel Lajos, közigazgatási előadó, Kisgyörgy Sándor és Vajda Ferenc bizottsági tagok mentették ki.

A havi rendes jelentéseket Dr Paál Árpád főjegyző, Barabás András árvászeki elnök, a főorvosi jelentést Szabó Endre aljegyző, Rhédei János kir. tanfelügyelő, Szobotka Rezső műszaki tanácsos, Strattinger Emil kir. tanácsos, Révfy Zoltán kir. ügyész, Zonda József törvh. főállatorvos olvasták fel.

Az alispáni jelentés szerint múlt hónapban egy évre érvényes utlevél 118 darabot adtak ki. A közegészségügyi állapot a múlt havinál kedvezőlenebb volt. A vármegyei közkórházban 197 beteget ápoltak. Az állami és törvényhatósági utak állapota kielégítő volt. A folyó évre engedélyezett építkezések nagyrészt befejezést nyertek. Egyenes adóban kevesebb, a többi adónemekben pedig jelentékenyen több állami bevétel volt, mint a múlt év hasonló hónapjában. A vármegyei fogházakban 24 vizsgálati és 127 elítélt fogoly volt letartóztatva. Az állategészségügy is kedvezőlenebb volt a múlt havinál. Az időjárás azonban nagyon kedvezett és az őszgabonák vetését nemcsak befejezték, hanem azok igen szépen kikelték. A legelők a kedvező időjárás következtében bőven ellátták takarmánnyal az állatokat s így a takarmányinséget nagyban befolyásolták.

Az összes jelentéseket egyhangúlag tudomásul vették. Csupán Keith Ferenc tb. főjegyző előadása nyomán, a László Albert városi aljegyző fegyelmi ügyében keletkezett nagyobb vita. Ugyanis Gotthárd János polgármester rendelkezést adott ki az 1908—909. évi ipariskolai számadások kivonatának a következő évi költségvetéshez leendő elkészítésére. Az aljegyző, noha ilyen számadásokat megelőző időben még készített s annak elintézését a szabályrendelet 42. §-a hatáskörébe utalja, nem teljesítette a meghagyást, sőt kijelentette, hogy az nem tartozik a kötelességei közé. Erre a polgármester a tanácsosokkal jegyzőkönyvet vett fel és az alispántól a fegyelmi vizsgálat elrendelését kérelmezte, amit az alispán teljesített is. Felelősség folytán került az ügy most a bizottság elé, a hol behatóbb megvitatás után, szavazattöbbséggel a fegyelmi vizsgálat elrendelését jóváhagyták és a vizsgálat kerestülvitelével a polgármestert bízták meg.

A miklósfalvi közbirtokosságnak határozási ügyben hozott határozatát megsemmisítették, mivel ilyen ügyekben a község képviselőtestülete illetékes határozni. Elutasították Karácsonfalva fellebbezését is, mert Miklós Sándor és Petronella, a községi törvény 6. §-a alapján odaváló illetékesek. Egy ügyből kifolyólag a tőkeamat adó törlése iránt beadott fellebbezést elutasították, mivel a zálogjog míg törülve nincs, a tőkeamat adó kivetendő. Nagy József lakúresedését iránti fellebbezését is ez a sors érte, mert az üresedést csak a bejelentés napjától vehetik figyelembe.

Nagy Elek árvátfalvi községi iskolai tanító nyugdíjazása folytán Bakcsy János bikafalvi tanítót szavazattöbbséggel helyébe megválasztották. Mivel azonban állásáról lemondott, most új választást rendeltek el. Az úrmössy Jenő remetei tanító helyébe jött Balázs János tanító megválasztását jóváhagyták. A fenyédi róm. kath. iskolához

rendszeresítendő második tanítói állás javadalmazását, valamint az iskola újraépítéséhez államsegélyt kérelmeznek.

Az oklánd—kőhalmi, valamint olasztelek—oklánd—vargyasi postajáratra vonatkozó multkorai határozatát a bizottság főtartotta. A államépítészeti hivatal dologi kiadásainak kulcsát 43 kéttized százalékban elfogadta.

A harmadik vonatpár beállítása — állítólag — küszöbön van. A menetrend ügyében felírják, hogy a mostani indulások jövőre is főtartassanak és az esti vonat úgy állíttassék be, hogy a budapesti és brassói csatlakozások reánk nézve kedvezőek legyenek. Szóba került közvetlen kocsi kérelmezése is.

Több tárgy nem lévén, az ülés 11 óra előtt véget ért.

A jövő évi költségvetés.

Székelyudvarhely város 1910. évi költségelirányzata immár a képviselőtestület tagjai előtt van. Májában áll mindenkinek arról a maga véleményét megalkotni.

A szükséglet 183,922 K 14 fillér, míg a fedezet csupán 145,124 K 24 fillérrel van előirányozva s így 38,797 K 90 fillér hiány mutatkozik, a melyet ősi szokás szerint 42 percentes pótdadóval kell fedeznie a város adózó közönségének.

Elszorul a szíve minden józanul gondolkozni tudó és akaró embernek, ha ezt az alapos ok, befektetési alap nélkül fizetendő pótdótot látja. Elszorul a szíve azért, mert ilyen súlyos megterheléssel szemben nem látja a vezető férfiak elvárható igyekezetét arra nézve, hogy a pótdó-alap helyett megfelelőbb jövedelmi forrásokat teremtsenek. Olyan forrásokat, melyeket más városok keresnek és találnak.

A városi takarékpénztár kérdését is csak olyan lágy-meleg, kelletlen módon kezelik; noha bebizonyított, kézzel fogható tény, hogy abból a város évenként tekintélyes jövedelmet, pótdadócökként hasznot húzhatna.

Egy városi bolgár-rendszerű kertészetet is lehetne beállítani, amire még államsegélyt is adna a földmivelésügyi miniszterium, amint adott Szegednek és más városoknak.

De hát az ilyesmikért meg kell indulni; az pedig nálunk nagy dolog.

Ne kárhoztassa senki a városi képviselőtestületet; ne vádolja közömbösséggel, rosszindulattal a városi ügyeket illetőleg. Nem ott van a hiba, hanem a lanyha, szűk látókörű vezetésben. Mert míg városi vezéreink csupán az aktagyártásban vélik kimerítve hivatásukat és a hivatalos szobák körén túl látni nem, tenni annál kevésbé akarnak, addig e nagyra hivatott székely város fejlődését hiába várjuk, nem fog elkövetkezni.

Minden egyes pozíció betöltésére — egész munkabíró embereket kell odaállítani, hogy hivatását lelkesedéssel, a várost és közönségét atyailag szerető ámbicióval teljesítse.

Itt személyeskedésről szó sem lehet. Senkit személyében bántani — nincs szándékunkban s az ilyen esetleges meggyanúsítást, már most visszautasítjuk. Mi tisztán e város polgársága érdekében emelünk szót, a mely polgárság hivatása ma-

gaslatán áll és nem a pótdótot sokalja, hanem annak ellenértékét jogosan keveseli.

Nem a közkatonák, hanem a veterének döntik el a csaták sorsát. Székelyudvarhely város letéve; tőlük függ, hogy miképpen dül el, jóra-e, avagy még rosszabbra fordul az...

Udvarhelymegye egyhavi közoktatása.

A vármegyei népoktatás f. évi októberi havi állapotának főbb mozzanatairól szóló jelentésem következő:

A m. kir. vall. és közokt.-ügyi Miniszter Ur az elemi népiskolai nevelés nagy érdekeinek szolgálatára vonatkozólag körrendeletet bocsátott ki. Ennek szelleméhez alkalmazkodva, már is gondoskodtam arról, hogy az iskolai nevelés módját a tanítói körrel jelenlétemben és irányításom mellett behatóan megvitassák és iskoláikban alkalmazzák. A tanítóknak e téren végzendő munkáját a legéberebb figyelemmel fogom kísélni, mert minden művelt embernek éreznie kell azokat a szociális bajokat, melyek a vallástalanság, a hazafiatlanság futó tüzként való terjedése tekintetében mutatkoznak; miután pedig a szociális bajok orvoslása az iskola falain belül csak a jövő nemzedék érdekében folytatható sikerrel, gondom lesz reá, hogy a küzdelem azokkal az iskola falain kívül is fölvetéssék. Ezért kérek részt a vármegyei népoktatási egyesület újja szervezésének munkájából. Célor, hogy e vármegyében a népoktatás magasabb ügye közvéleménnyé váljék s a megújulás által egy oly céltudatos, erős társadalmi szervezés létesíthessék, mely a vallás-erkölcsi és hazafias népoktatás terén áldásos munkáját a vármegye legfőlegesebb zugában is életre kihatóvá tegye. Ismerem a nehézségeket, az akadályokat, de azt is tudom, hogy a csüggedést nem ismerő, megalkudni nem tudó kitartás, támogatva az intelligens férfiak és nők százaival, előbb-utóbb elér kiűzött céljához. Elhatározásomban, küzdelmeim között lelkesíteni fog az a fölemelő tudat, hogy a Tekintetes Bizottság nagybecsült segítségére is bizton számíthatok.

Közsegeink házi iparának fejlesztését célzó javaslatomat miniszterem előtt már megtettem.

Vármegyénk területén 48 áll. el. iskola áll fenn. Ezekbe az 1909—10. tanévre 6183 mindennapi és 1816 ismétlő tanköteles iratkozott be.

Az állami óvodák öt évi szervezésére vonatkozó programmat és javaslatomat elkészítettem és illetékes felsőbb helyen legközelebb bemutatam.

Etéd és Bözöd községekben az áll. óvoda létesítése iránt fölterjesztést tettem.

Székelykeresztúr községben az áll. óvoda szervezésére irányuló tárgyalást, a járási főszolgabíró ur buzgó támogatása mellett sikerrel tartottam meg.

Parajdon az áll. óvoda szervezése kimondatott. Óvónője Thamó Anna.

A kénosi közs. elemi iskolának 1910. szept. hó 1-től állami kezelésbe való vételét miniszter ur Ó excellenciája elhatározta.

Az Agyagfalván, Rugonfalván és Karácsonfalván tartott tanítóköri gyűléseken résztvettem s ott, a hol annak szükségét láttam, a jövő munkásság irányát megjelöltem. Tanítókörünk lelkes munkájáról s az azokban uralkodó közszellemről az elismerés és nagybecsülés hangján emlékezhetek meg.

A székelykeresztúri áll. tanítóképző-intézetnél három napon át teljesítet-tem látogatást. A látogatást még folytatni szándékozom.

A bögözi áll. el. iskola építkezése 1911-ről 1910-re tetetett át.

Azon intézkedésemet, hogy Prúnyi Ottó itteni áll. elemi isk. tanítót a folyó tanévre hivatalomhoz osztottam be szolgálatra, a miniszter ur jóváhagyó tudomásul vette.

A bögözi áll. el. iskola harmadik tanterme a gróf Károlyi Mihály-féle uradalom volt tiszti lakásában egyelőre megfelelő elhelyezést talált.

A küsmödi ref. iskolának második tanteremmel való fejlesztését a miniszter ur fedezet hiányában csak az 1911. évre lesz hajlandó engedélyezni.

A székelyudvarhelyi áll. polg. leányiskoláról helyettesként Kolofont Erzsébet okl. polg. isk. tanítónő, énektanítóul Paál Sándor áll. el. isk. tanító alkalmaztatott.

Vida Sándor kénosi nyug. közs. el. iskolai tanító részére 43 évre terjedt — népoktatási munkájának jutalmául miniszteri elismerést eszközöltem ki.

A fegyelmi választmány Kriza Sándor homoródalmási ideig. nyug. ig. tanítót adminisztratív teendőinek hanyag teljesítésében vétkesnek találta és öt — hosszú érdemes tanítói működésének méltánylása mellett — dorgálással büntette és a felmerült költségekben elmarasztalta.

A székelykeresztúri áll. el. iskolánál a hatodik tanítói állomás szervezése iránt fölterjesztést tettem. A kedői és árválfalvi közs. el. iskolai tanítóválasztások fölébezással támadtatván meg, az iskolánál ideiglenes helyettes tanító alkalmazása iránt intézkedtem.

Székelyzsombor község az általa emelendő áll. el. iskolai és óvodai épületek műszaki műveleteit nagy költséggel elkészítette és felülvizsgálás jóváhagyás, céljából bemutatta.

Miniszter ur Ó nagyméltósága azon előterjesztésemre, mondassék ki, hogy a közs. el. iskolai tanítói választásoknál elnök jelölő joga kötelező-e vagy nem, azon választ adta, hogy az utasításon túlmenő rendelkezést tenni nem kíván.

A vármegye áll. el. iskolai, megyei fali térképekkel elláttattak.

Hivatalom munkásságát egyebekben az iskolák költségvetési és számadási ügyei és más adminisztratív teendők vették igénybe.

Kiváló tisztelettel:

Székelyudvarhely, 1909. év nov. hó.

Rhédei János,
hivatalvezető kir. s. tanfelügyelő.

Községi takarékpénztárak*.

Magyarország városaira és községeire a nemzeti megújulás, a haladásra való törekvés, de különösen a szociális feladatok teljesítése sok új terheket rónak. Az új terhek mellett a régiek is tetemesek lévén, csodálható-e, hogy városaink egyre döngetik a törvényhozás kapuit segélyért, segítségért! Elrejtendő az a kép, amit a magyar városok teherviselése mutat a beható vizsgálódások során, egyuttal azonban megdöbbenő az a jelenség is, hogy bajjaira mind megannyi mástól, — az államhatalomtól vár segítséget, a helyett, hogy az önségely elvének helyes alkalmazásához fordulnának.

Ennek az elvnek gyakorlati alkalmazása pedig nem is olyan ismeretlen valami, amint azt a magyar városok „atyái” hiszik, csak olvasásuk át Gidófalvy István kolozsvári kir. közjegyzőnek most megjelent tartalmas füzetét a községi takarékpénztárakról, mely alkalmas arra, hogy a vakokat látókká tegye, s felvilágosítsa az elfogultakat vaskos

*Különös figyelmébe ajánljuk Székelyudvarhely város közönségének, de főképp az intéző férfiaknak. Szerk.

tévedésekről, midőn a városok elterhelteit okát a korszellemben, nem pedig a saját falaikon belül elkövetett mulasztásokban s az ezt mesterségesen előidéző helyi érdekek közreműködésében keresik.

A művelt külföld városai régóta rátértek arra a helyes utra, a mely saját szükségleteik fedezésére a fedezet megtalálásához vezet, míg a magyar városok évtizedek óta tétlenül nézik, hogy saját falaikon belül a magánvállalkozás szív fel minden jövedelmi forrást, sőt a magánvállalkozásból fakadt, de megerősödött helyi pénzintézetek hejnyeként még a közkormányzásra is ránehezednek, egyéni érdekeik szolgálataiba hajtva a hivatalos gépezetet is.

Milyen másként van ez pl. Németországban is, ahol az összes takarékpénztárnak jó háromnegyed része községi, Ausztriában pedig százból legalább is 85 községi intézmény, nem úgy mint Magyarországon, ahol igen sok városban maga a városi adminisztráció joggal volna elnevezhető valamelyik ottan megtolvasodott pénzintézet vezetőférfiai fiókhivatalának. (Vége köv.)

HIREK.

Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy gőzmalmaink egyikét — kenyérgyárral bővítik ki;

mondják, hogy minap egy udvar helyi kilit és zsemlet — csillagvizsgáló látcsővel sem tudtak felfedezni;

mondják, hogy a kenyérgyár felállítására nálunk fölösleges volna;

mondják, hogy tyukjaink a tojás árára való tekintetből, ezután sokkal többet tojnak;

mondják, hogy vicinálisunkat első rendű fővonallá emelik;

mondják, hogy közrendőreink fizetésemelését a költségvetésbe felvették;

mondják, hogy a h ten egyetlen rendőrt sem vernek meg a közönség bámészkodása mellett.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerk.

Katonai hírek.

Mint értesülünk — Freyberger Miksa cs. és kir. alezredes, saját kérelmére, e hó 1-től nyugalomba helyeztetett. A hadkiegészítő parancsnokság vezetésével pedig Wolf Károly 1-től kezdve cs. és kir. őrnagy bizott meg. Kreutzer József őrnagy Mosztárból városunkba áthelyeztetett. Freyberger alezredes, kit városunk közönsége állandó közszereplésben részesített, — mint örömmel halljuk, — valószínűleg körünkben marad.

Tiszti lakoma. Szent-Királyi Árpád huszárhadnagy a hét elején a helybeli tiszti kar vendége volt. Ez alkalmából tiszteletére vidám lakomát rendeztek.

Az unitárius lelkész beiktatása.

Mint már jeleztük is lapunkban Böllöni Vilmos újonnan kinevezett helybeli unitárius lelkész f. hó 4-én d. u. érkezett városunkba. A héjjasfalvi állomáson a keblit tanács kiküldöttei fogadták, s a helyi vasuti állomáson, a hol a kedvezőtlen idő dacára is nagy számban jelent meg a közönség, Gotthárd János polgármester üdvözölte a város nevében ékes szavakkal, melyre az unitárius lelkész válaszként keresetlen egyszerűséggel, de már itt meglátszott hogy a közönség szimpátiával veszi körül s örömmel látja körében. Aztán megindult a hosszú kocsisor az unitárius lelkézi lakba, a melynek küszöbénél Deák Lajos egyházi gondnok fogadta igen csinos beszéddel, a melyre igen talpraesetten válaszolt az új lelkész mielőtt átelné új otthonának

küszöbét. Ekkor este barátságos összejövetel volt a Barkóczy-féle vendéglőben, a melyen az egyház tagjai vettek részt s késő órákig voltak a legnagyobb kedvben együtt. A beiktatás f. hó 7-en történt meg a Bethlen-utcai unitárius templomban, a hol a beiktatást Kisgyörgy Sándor udvarhelykőri esperes végezte. Tartalmas, tőle megszokott szép beszédben fejtegette a lelkész teendőit különösen a helyi lelkész kötelességeivel foglalkozott. Utánna a székely dalkör énekelt meglepő szépen, bebizonyítva, hogy a hajdan híres dalkör ma is sok mindenre képes volna, s ha el nem hanyagolják ismét, talpra állva, sok szép dolgot produkál még. Ez ének után az új lelkész: Böllöni Vilmos lépett a szószékre s oly mély tudású imát és beszédet mondott, hogy ezzel, s hangjának nemes ércével, előadásának gyakorlottságával egy csapásra meghódította nemcsak saját híveit, hanem az egész jelen levő közönséget. Igen szép reménységre jogosít fel első fellépése s a róla már előre megérkezett szép és jó hívek sok reménységre jogosítanak fel. Annyi bizonyos, hogy a Vary távozásával megürült s oly nehezen betölthetőnek vélt lelkézi állást különben nem is lehetett betölteni. De! ben a beiktatás után közeledő volt szintén a Barkóczy-féle vendéglőben, a hol szebbnél-szebb felekezeti hangzóttak el. Az első felkészítőt Kisgyörgy Sándor esperes mondotta a püspökre, a kit táviratilag üdvözölték. Barabás András az esperesre, az új lelkész a felekezeti egyetértésre, melynek ő mindig hű támasza lesz. Pálffy Aladár az alispánra. Gróf Miksa János főesperes plebános és Vajda Ferenc református esperes örömmel fogadták a nyújtott jobbot, hogy aztán együtt működjenek egyházaik jólétén, a legnagyobb egyetértésben és szeretetben. Deák Lajos egyházi gondnok, akinek oly sok érdeme van az egyház életében többször hallatta ékes szavát, viszont az egybegyűltek nem egyszer ürítettek poharat az ő egészségére. Péter János a kiváló nevű vasutas, Rhédei János tanfelügyelő stb. stb. köszöntöttek poharat Tompa Árpád mély tudását és hatalmas szónoki képességét mutatta meg ismételtelen, midőn az új lelkézt felkészítette.

Késő estig maradt együtt a társaság kedélyes hangulatban, miben nagy része volt Barkóczy elismert, jó konyhájának és kiváló borainak.

Mi a magunk részünkről is újra örömmel üdvözöljük körünkben Böllöni, a kiről előzőleg is csak jól hallottunk, örömmel üdvözöljük, hogy benne ismét egy komoly és meglelt férfit, egy mély tudású lelkézt nyert az egyház s egy nemes törekvésű, higgadt gondolkodású s a hagyományos felekezeti békét ápoló társat nyertek az itteni lelkészek. Érezze jól magát körünkben éppen úgy, mint a mily szeretettel fogadtuk mi.

Záloghízi árverés. Ma (csütörtökön) d. u. 2 órától kezdődőleg a székelyudvarhelyi zálogkölcson intézetnél a ki nem váltott zálogtárgyakat elárverezik.

Ürmössy Károly volt homoródjánosfalvi unitárius papot, a kolozsvári egyházközség újonnan megválasztott másod lelkészét vasárnap ünnepélyes istentisztelet keretében iktatták be hivatalába Kolozsváron, az unitárius templomban. Az ifjúság éneke után gyönyörű imát, majd hatásos beköszöntő beszédet mondott s az új lelkész már megnyerte a hívők szeretetét. Tiszteletére este ebéd volt az unitárius gimnázium étkezőjében, a melyen az egyházközség tagjai, a tanári kar és az egyház más kiválóságai közül nagyon sokan vettek részt. Többek között ott voltak: Ferenc József püspök, Fekete Gábor táblai elnök, Gaál Jenő láblai tanácselnök, Boros György dékán, Gál Kelemen gimn.

igazgató, Ürmössy Kálmán lelkész, a beiktatott pap édes atyja és mások.

Drága a kenyér. A liszt és a kenyér ára rohamosan emelkedik. Drága világba jutottunk. Szomorúan megyünk neki a küszöbön levő télnek, mely immár ajtónkon kopogtat. Sokszoros sulylyal nehezedik e baj a nyomorult szegényekre, kik még a meleg szobát is nélkülözik. Éheznek, fáznak és menedékhelyet alig-alig találnak. Ilyenkor hiányzik leginkább a vármegyei szegényház. Vajjon ki fogja nálunk létesíteni!?

Gyulai Pál, a magyar irodalom aranykorának utolsó élő tanuja csendesen elhunyt Budapesten. Gyulai 1826. január 25-én született Kolozsváron. Petőli, Arany és Tompa személyes barátja volt.

Kiss szerencséje nagy! Köztudomásu, hogy a m. kir. osztálysorsjáték tervezete a legkedvezőbb nyeresési esélyeket nyújtja. Nagy nyeresemények mellett számos kisebb nyeresemények vannak és különösen az, hogy a fele a fele a kibocsátott sorsjegyeknek — tehát minden második — nyer. az oka, hogy a nagyközönség minden rétege kipróbálja szerencsésjét. Ezer és ezer ember lett ilyen uton szegényből gazdaggá. Az új sorsjáték I. osztályának huzása nov. 18 és 20-án lesz. Tegyen szerencsekísérletet és rendeljen sorsjegyet az előnyösen ismert Kiss Károly és Társa bank részvénytársaságnál Budapest, Kossuth Lajos u. 13, mert pontosan és lelkiismeretesen szolgálja ki vevőit és mert „Kiss szerencséje nagy!”

Rövid hírek.

Dr Maniu Cassius ügyvédet a magyarság elleni igazgatásért 1 évi államfogházra és ezer korona pénz bírságra ítélte a marosvásárhelyi törvényszék. Most a kolozsvári ügyvédi kamara fegyelmet indít ellene. A skarlát Brassóban mind nagyobb mértékben lép fel. A bolonyai városrész elemi iskoláját bezárták. — Kutassy Ágost dr. magyar aviatikus repülőgépe Jezuhand és a benne ülő Dufont mérnöknek baja nem történt, de a gép összetört. — Nagy lelkesedést keltett a kolozsvári Ferenc-rendiek templomában egy hatalmas nemzetiszínű szalag, mely a szentély boltívének egyik részétől a másikig van áthúzva művész: elhelyezéssel. A rend ugyanis 700 éves jubileumára készül. — Ujabb adó. Az állam nálunk is be akarja hozni a gyufa monopoliumot, melyből 15 millió évi bevételt remél. Két filler helyett négy filler lenne akkor egy egy skatulya gyufa. — Tíz millió perben döntött közelebből a Kuria Gyergyóholló község román lakosága Csikvármegyétől el akart perelni egy általa birt kilencezer holdes taxás területet, melynek értéke a tíz millió koronát meghaladja. A Kuria most a jogtalan perlekedőket elutasította. — Fortin Antal székesbesei illetőségű magyar állam polgárt, ki a románbarátosi gyárnál volt alkalmazásban meggyilkolták és kirabolták a romániai határon. — Pénzügyi Hirlap. Ez a kiváló pénzügyi szaklap, mely állandó sorolási melleklettel eddig havonta kétszer jelent meg, ujevől fogva hetilap lesz. — A fültömrigylob Sepsiszentgyörgyön a Mikó kollegiumban fellépett és az iskolát bezárták. — Székelyek Naptára címmel valóságos székelyföldi értesítő jelent meg Kézdivásárhelyen. E nagyredekü füzet Solymossy Endre közelebből elhalt képviselőnkől is megemlékezik. A 14 ivre terjedő mű ára 60 fillér. — Difteritisz miatt Aradon és a radnai járásban az összes iskolákat bezárták. — Athénban, a görögök fővárosában dinasztia ellenes áramlat vonul végig. A fiatal szárazföldi tisztek a dinasztia elkergetését követelik és

ebben Athén lakossága egyetért velök. A hadsereg két pártra oszlott és a kormány nem tudja, melyikhez csatlakozzék.

Gazdakör.

Búcsuszó enesei Dorner Bélához.*

Irta: **Jakab Antal,** székely gazdaköri elnök.

Mint midőn a felhőt
Száz villám szeli át,
Oly vihar közt láttunk
Eljönni mihozzánk
Messzi idegenből
Oktatni, biztatni
S a földmívelésben
Jóra tanítani.

Megérkezésekor
Kupecnék tekintők,
A falusi nép közt
Mikor járt és költ.
A felső köröktől
Pártfogolva nem volt,
Nem igen pártolták,
Ha hozzájuk fordult.

Megtanított minket
Szántani és vetni,
Takarmányt és magot
Dúsan természetni.
A vetőmagvakat
Hogy kell tisztítani,
S hogy kell a jó magnak
Földet készíteni.

Megtanított, hogy kell
Legelőt mivelní,
Hogy kell a rossz földet
Jótermővé tenni.
Hogy kell udvarunkon
A trágyát kezelni,
Milyen eszközökkel
Jobban gazdálkodni.

Mi most azt kívánjuk:
Az Isten éltesse!
A székely nemzetet
El ne felejthesse...
Messze idegenben
Mindig emlegesse,
Ujabb kiscgazdáit
Csak jóra serkentse.

Győr—Mosonmegyei
Őszi szél szikrázik,
Kedves Dorner Bélánk
Éljen még sokáig!
A kiscgazdák atyja,
Nép boldogítója; —
Talan közöttünk is
Ilyen lesz utódja!...

(Farkaslaka, nov. 8.)

*Közöljük e sorokat, mint magának a népek közvetlen nyilatkozatát. Szerk.

A legmakacsabb köhögés.

ugy fiataloknál, mint öregeknél, valamint egyéb mellbántalmak gyorsan megnyihűlnek a

a Scott-féle csukamájolaj Emulsió

által. Néhány kevés adag teljes megelégedésére fogja ezt ennek is bebizonyítani.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét a — halászt — kérjük ügyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIO a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógytárban.

Munkásbiztosítás.

A kerületi munkásbiztosító pénztár ingyen orvosi gyógykezelés és gyógyszeres természetben való szolgáltatása helyett a táppénzzel egyenlő készpénzbeli segélyt nyújtani az 1907. évi XIX. t.-c. utolsó bekez-

dése alapján csak abban az esetben jogosult és egyszersmind köteles, ha a természetben való szolgáltatást nem a tagnak magatartása, hanem a pénztárban rejlő ok teszi lehetetlenné.

A törvény 67. §-a, mely a biztosítottak e törvény és az országos munkásbetegség- és balesetbiztosító pénztár alapszabályai értelmében betegségekből kifolyólag a biztosító pénztárral szemben fennálló igényeinek átruházását tiltja, nem vonatkozik arra az esetre, a midőn az elhalt biztosítottak törvényes jogutódai engedményezik az öröklés útján reájuk szállott betegségleyezési igényeket. (A. M. H. P. 45/5.—909. sz. elvi. hat.)

A munkaadók vagy biztosított alkalmazottak köréből megválasztott országos pénztári közgyűlési kiküldöttek azon az alapon, hogy a másik érdekcsoportból választott kiküldöttek ebbeli minősége időközben megszűnt és annak pótlásáról gondoskodni nem lehetett, a közgyűlésben való részvételből ki nem zárhatók. (A. M. H. 11341—909. sz.)

Eladó méhek. Azonnal eladó 6 méhecsalád, mind anyatorzsek országos méretű kaptárakban, 18—20 keretre betelve, mézzel dusan el látva és fiatal anyakkal. Értekezhetni Derzsy Samu törvényszéki irodatisztával Székelyudvarhelyt, Király-utca 31.

Magyar királyi államvasutak.

Üzletvezetőség Kolozsvárt.

40270 szám. III.

Hirdetmény.

Balázsfalva állomás korlátolt nyílt rakodó helyének tulijenybe vétele, illetve az oda érkező és a szabad rakhelyen raktározható tömegárúk késedelmes elfuvarozása által előidézett torlódás elhárítása céljából kocsiorakmányi szállítmányokra, melyek szabadban raktározhatók az üzletszabályzat 69. §-ában foglalt jogunknál fogva és Kereskedelemügyi Minis ter ur Ö nagyméltóságának f. évi július hó 17-én kelt 56755 sz. felhatalmazása alapján:

1. a díjszabásszerű fekbért tiszte resre felemeljük,
2. díjszabásszerű fekbérmentes időt felére lesszallítjuk.

Ezen intézkedés f. évi november hó 10-étől további intézkedésig marad érvényben.

Kolozsvár, 1909. november 4. én.

AZ ÜZLETVEZETŐ.

Magyar királyi államvasutak.

Üzletvezetőség Kolozsvárt.

34327—1909. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

III rangú tölgyfatafpák szállítása iránt.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1910 év ben szükséges 15000 drb III. rangú egyéves légszáraz tölgyfatafpák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar kir. állam vasutak kolozsvári üzletvezetőségénél megszerezhető és a magyar kir. államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák

alatt a szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek is mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők

Az általános feltételek ára 50, a különlegeseké pedig 30 fillér darabonként, melyhez posta szállítás esetén bérmentesítésre 20 fillér is be küldendő a nevezett hivatalhoz

Az ivenkint 1 koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok és az ivenkint 30 filleres magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlati felhívások ezen külcimmal „Ajánlat a 34327—909. számú pályázati hirdetményben kiírt III. r. tölgyfatafpákra” 1909 évi november hó 25 ik napjának déli 12 órájáig a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzlet vezetőse általános osztályának főnökéhez benyújtandók, vagy postán beküldendők.

Fentírt napon déli 12 órakor a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél az ajánlatok fel fognak bontani, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazgató képviselői is jelen lehetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 százaléknak készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban 1909. november hó 24-ik napjának déli 12 órájáig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján beküldendő.

Azok a felek, kik a postatárak pénztár cheque-forgalmában bent vannak a bánatpénzt a postatárak-rekpeztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg áviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz előle gesen le nem tételét, figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvár, 1909. évi október hó.

AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.

(Utánnomást nem díjazunk.)

Részletfizetésre 1909. évi

modellű szerkezettel bíró új és jó gramofonok és lemezek olesón kaphatók méltányos részletfizetési kedvezmények mellett. Karda Dénes Kossuth-u. 61. sz.

Magyar királyi államvasutak.

307839—909. sz. FIVa.

HIRDET MÉNY.

Közhirre tesszük, hogy a Budapest nyugoti pályaudvar állomáson áru és kocsitorlódás folytan beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak f. évi október hó 24-én kelt ad. 81061. sz. engedélyével, a vasuti üzletszabályzat 63. §. (3.) 2., valamint a vasuti áru fuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14 cikkéhez tartozó vegrehajtási határozmányok 6. §. (3.) 2. pontja alapján az érvényben levő szabályzatszerű szállítási és póthatáridőkön kívül ugy a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban f. évi október hó 27-étől kezdve visszavonásig:

a Budapest nyugoti pályaudvar állomáson fel- és kiadára kerülő teherárúkra — élő állatok, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelek és tojás küldemények kivételével — még további 5 napi időleges szállítási póthatáridő fog alkalmaztatni.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága értesíti az érdekelt szállító közönséget, hogy folyó évi

október hó 27-től kezdve további intézkedésig Keresk. Miniszter Urnak folyó évi október hó 24-én ad. 81061. sz. alatt kelt engedélyével az üzletszabályzat 69. §. (7) pontja alapján az üzletszabályzatban és a díjszabásokban megállapított és már 9 órára korlátozott be és kirakási határidőt Budapest nyugoti pályaudvaron 6 nappali órára szállítja le. Budapest, 1909. okt. hó 25.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

2 szép butorozott szoba kiadó Bem-utca 10. szám.

Magyar királyi államvasutak. Üzlet vezetőség Miskolcz.

31242—909. szám.

PÁLYÁZATI HIRDET MÉNY.

A magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége a vonalai részére az 1910. és esetleg a következő 1911. és 1912. években szükséges pályafentartási faanyag szállítására ezennel pályázatot hirdet.

Az 1910. évben körülbelül az alább kitüntetett mennyiség lesz szükséges.

38 m3 erdei fenyő deszka, 174 m3 jegenye fenyő deszka, 66 m3 luc fenyő, 10 m3 tölgyfa deszka, 26 m3 vörös fenyőfa, 23 m3 szél-metszetlen jegenyefa deszka, 687 m3 faragott jegenye fenyőfa 12 m. hossz, 505 m3 faragott jegenye fenyőfa 12 m. h. felül, 37 m3 faragott tölgyfa 4 m. hossz, 20—20 c/m. m. 94 m3 faragott tölgyfa 4 m. h. 30—30 c/m. m. 59 m3 faragott tölgyfa 4 m. hossz, 30—30 c/m. m. felül, 49 m3 faragott tölgyfa 4—7 m. h. 20—20 c/m. m., 80 m3 faragott tölgyfa 4—7 m. h. 30—30 c/m. m., 5 m3 faragott tölgyfa 4—7 m. h. 30—30 c/m. m. felül, 04 m3 faragott tölgyfa 7—9 m. h. 20—20 c/m. m., 4 m3 faragott tölgyfa 7—9 m. hossz, 30—30 c/m. m. felül, 10900 drb kerítés sűrítési léc kemény fából 1—4 m. h. 50 m/m. átm. 32500 drb kerítés sűrítési léc puha fából 1—4 m. h. 50 m/m. átm., 47 m3 metszett puhafaléc jegenyefenyőfából, 4 m3 metszett puhafaléc luc fenyőfából, 102,5 m3 keményfa kerítési oszlop tölgyfából, 34 m3 erdei fenyőfa palló, 238 m3 jegenye fenyőfa palló, 41 m3 lucfenyőfa palló, 166 m3 tölgyfa palló, 57 m3 vörös fenyőfa palló, 6 m3 kerítési rud puhafából, 6 m3 kerítési rud kemény fából, 79 m3 puhafa kerítési rud, 1,8 m3 puhafa rud 6 m. h. 100 m/m. átm., 6,6 puhafa rud 6—10 m. h. 100—130 m/m. átm., 3,5 m3 puhafa rud klf. 333 m3 tölgyszálva, 45 m3 puha száfa jegenye fenyőből, 187000 drb fedő zsindey 47 c/m. h.

Az 1910. és esetleg 1911. és 1912. évre szükséges faneműek ugyanazon év április hó közepéig szállítandók be. Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az 1910. évre történő megrendelés alkalmával a tájékozásul szolgáló fenti mennyiségnél, illetőleg a méretjegyzékben felsorolt fáknál 10 százalékkal többet vagy kevesebbet rendelhessen, ugyszintén azon jogot, hogy a szállítási év folyamán 10 százalék erejéig pótmegrendeléseket eszközölhessen.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1909. évi november hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be az üzlet vezetőség I. osztályához a szállítani szándékolt anyagérték 5 százaléknak megfelelő bánatpénz pedig 1909. év november hó 19-én déli 12 óráig készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban teendő le az üzlet vezetőség gyűjőpénztáránál.

A pályázati feltételek és a méretjegyzék minden üzletvezetőségénél megtekinthető és a miskolczi üzlet vezetőségénél díjtalanul kapható. A szállítási feltételek, ugymint az általános szállítási feltételek és pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek minden üzletvezetőségénél megtekinthetők és készpénzfizetés mellett az igazgatóság nyomtatványtárából megszerezhetők (Andrássy-ut 73—75.)

Miskolcz, 1909. okt. hó 19-én.

Az üzletvezetőség.

Utánnomás nem díjazatik.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a ..

Réthy-fele pemetefű cukorkánál

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozotlan felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

RÉTHY

1 doboz 60 fillér.
(Csak RÉTHY-felét fogadjunk el.)

ABOERI
Fenngegel Gyula székely-udvarhelyi bornagykereskedőnéi
a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

